

A kislalföldi homok erdőművelési kérdései

KISS MIKLÓS

erdőmérnök

A kislalföldi homok erdőgazdasági tájegység Dunaalmás—Bánhida—Oroszlány—Bozod—Kisbér—Ravaszd—Győr—Gönyű és a Duna mentén vissza Dunaalmás vonalával körülhatárolt terület.

A jelzett határvonallal körbezárt terület kereken 144 000 ha, ebből erdő 6840 ha; ebből állami tulajdonban, illetve kezelésben 4445 ha van, a fennmaradó 2395 ha részben állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, községek, legeltetési társulatok, valamint egész kis hányaddal magánosok tulajdonai. A fenti adatokból látható, hogy a tájegység erdőszültségi százaléka 4,74.

A tájegység kimondottan mezőgazdasági jellegű, amit kétszeresen aláhúz az a körülmény, hogy egyrésze a tatabányai szénmedence, másrésze pedig Győr iparváros felé mindenkor jól értékesítheti terményeit.

A tájegység termőhelyi viszonyainak kialakulásában döntő szerepet játszott az a körülmény, hogy a Duna medre az eredeti Győr—Kisbér—Mór—Dunaföldvár-i irányból — évezredekkel ezelőtt — Esztergom—Vác-i irányban tört át. Később a volt Duna-meder a mocsárvidék lecsapolása és más körülmények következtében kiszáradt. A lecsapolásokat követő erdőirtás, a mezőgazdasági térhódítás felszínre hozta az egykori bő vízrendszer által ide hordott homokot, és ennek következtében a szél itt kifúvásokat, majd pedig a környező tájegységekről ráfúvásokat, talajbetemetéseket végzett.

A tájegység területének mintegy fele meszes homok, másik fele homokos vályog. Míg a Komárom—Kisbér vasútvonaltól keletre a homokos vályogtalaj, addig ettől nyugatra a meszes homoktalaj dominál. A terület mezőgazdasági jellegéből természetesen következik, hogy a jelenleg erdővel borított területek a legrosszabb, legsilányabb homokokra, futóhomokokra szorultak vissza.

Éghajlata kimondottan kontinentális. Átlagos évi csapadéka 433—617 mm között mozog, de sajnos ennek eloszlása, főleg erdőművelési szempontból, kedvezőtlen. A csapadékmentes április—május elég esős június követi, de júliustól augusztus végéig ismét esőtlen periódus következik. Száraz az ősz eleje is (szeptember—október).

Az éghajlat kontinentális jellegéből következik, hogy a hőmérsékletingadozások nagyok és tavasszal szinte átmenet nélkül követi a zord telet a 20—25°-os meleg nyár. Július—augusztusban nem ritkaság a 40°-os meleg, s ez a szinte állandó széllel párosulva szárítja az amúgy is sülétlen talajt.

Mind a felszabadulás után állami tulajdonba és kezelésbe vett, mind pedig a ma is erdőgazdasági kezelésen kívül álló erdők fafajösszetétele, állapota rossz. A területen valaha őshonos kocsányos tölgyeket ma már csak egész kis területeken, tág kötésben álló, jobbra sarj eredetű öreg böhöncök, vagy vegyes eredetű kisebb állományfoltok képviselik és az okszerűtlen gazdálkodás következtében háttérbe szorultak az ugyancsak őshonos hazai nyárfajok is. A rendszertelen rablógazdálkodással évről-évre vágott és agyonlegeltetett erdőkben természetes felújításról szó sem lehetett, a mesterséges felújításokra pedig jelentős anyagi áldozatokat nem hoztak.

Az erdők mai képe a már említett tölgy, nyír és hazai nyárfoltokon, kisebb területekre helyesen és szakszerűen telepített erdei- és feketefenyő csoportokon kívül teljesen rontott, szakszerűtlen, nem helyén való akáctelepítések képét mutatja. Az erdők irtása az akkor meglévő erdőkön belül a korábbi feljegyzések szerint egymásfél évszázaddal ezelőtt olyan mértéket öltött, hogy a hatóságok végre erősebb kézzel igyekeztek ezt megakadályozni és kötelezték a tulajdonosokat évről-évre megfelelő területek felújítására.

A telepítéseknél elsősorban az akác jött szóba, kisebb területeken azonban megindult a fenyőítés is.

Az akác rossz termőhelyre, silány homokra, bockatetőre történt telepítésével semmiképpen sem válthatta be a hozzá fűzött reményeket, fejlődni képtelen volt, csak vegetált és egyedül előnye a homok megkötésében és bizonyos fokú talajvédelemben nyilvánult meg. A jobb viszonyok közé telepített akácállományok sem fejlődhetek kielégítően, hiszen az állandó és mértéktelen legeltetés következtében tömörített talajok nem biztosítottak kedvező feltételeket. Hozzájárult ehhez az akác szakszerűtlen kezelése, az ápolóvágások elmaradása, az állományok tuskósarjról, vagy 3—5-ször gyökérsarjról történő felújítása; ennek következtében a tájegységen belül ma jó akácot találni és látni nem lehet. Ez a tény — az előzmények kellő is-

merete hiányában — még szakembereket is megtéveszthet és arra a következtetésre vezethet, hogy az akác telepítése a tájegységen belül indokolatlan.

A *fenyőtelepítések* megkezdésének ideje a Gönyűn és Bónyrétalapon található mintegy 120—130 éves idős egyedek tanúsága szerint az 1820-as évekre vezethető vissza, mikor is a fenyősítést a vidékre elsősorban vadtenyésztés céljából hozott cseh vadászok kezdték és propagálták. Bármennyire is állítják, hogy a tájegységen belül az erdei fenyő őshonos, e feltevést megcáfolja egyrészt az idős állományokban még ma is felfedezhető szabályos ültetési hálózat, de nem kevésbé az egyedek különböző típusa, ami vegyes eredetre enged következtetni. Erre a vidékre a csemetéket idegenből hozták, a telepítéseket ezzel hajtották végre és a kisalföldi homokon található állományfoltok származása és eredete semmi esetre sem hasonlítható és téveszthető össze az északi Pannónhát tájegységen belüli homokfoltokon található erdei fenyvesekkel (Bakonyszentlászló).

Erdéifenyő anyafa természetes újulatával az ácsi Harkály erdőrészben

A valamikor őshonos *tölgyek* telepítését jóformán teljesen elhanyagolták és csak kisebb üde talajfoltokon láthatók 50—80 évvel ezelőtt lelkes szakemberek kezdeményezései, aminek szép példája a Gönyűn található szlavontölgyes és a hazai ks. tölgy-erdei- és feketefenyő elegyes csoport.

Az ugyancsak őshonos hazai nyárok telepítése szintén háttérbe szorult, ma meglevő csoportjai természetes újulatfoltok eredményei.

A fenyősítésnek nagyon szép és tanulságos példája látható Gönyűn; itt volt mezőgazdasági területen, teljes talajelőkészítés után váltakozó sorokban 2 éves magági idegen származású és 2 évig iskolázott tájegységi származású (3 éves) feketefenyő csemetéket telepítettek. Az állomány ma 27 éves, az iskolázott csemetével telepített sorok kiugorva, a magági csemetékből származó sorok fölé emelkedve alkotják az állomány gerincét, magassági növekedésük 30 százalékkal, vastagsági pedig 50 százalékkal jobb.

Nagy József kartársnál Gönyűn fényképfelvételeken látható, hogy a saját gyűjtésű magból nevelt iskolázott csemeték gyökere mély, dús, a gyökér és törzsarány elsősorú, míg a vegyes eredetű és vásárolt magági csemeték gyengék, erőtlének voltak. Ez, valamint a mezőörsi hasonló példa mutat utat a fenyőtelepítéseknél használandó csemeték minőségére és döntően aláhúzza a tájegységen belül található, mag-

termőkorban levő egyedek és állományfoltok toboztermésének felmérhetetlen erdőgazdasági jelentőségét.

Mint hazánkban mindenütt, úgy e tájegységen belül is döntő fordulatot jelentett a felszabadulást követően az erdők zömének állami kezelésbe vétele mely, a népgazdaság által rendelkezésre bocsátott hatalmas anyagi lehetőségekkel párosulva máris jelentős eredményeket mutat. Fokozódó lendülettel, elsősorban a kihasználatlan és évtizedekig legeltetett üres foltok, az átvett, mezőgazdaságilag már nem művelhető területek betelepítése indult meg és kecsegtet ma már szép kezdeti eredményekkel. Ma már — és még inkább a fejlesztési időszak alatt — jut energia a rontott erdők fokozatos átalakítására is.

A felszabadulás óta eltelt évtized alatt a tájegységen belül dolgozó szakemberek az Erdészeti Tudományos Intézet támogatásával kidolgozták azokat az eljárásokat és módszereket, amelyekkel a különböző típusú termőhelyeken eredményes telepítése-

*Feketefenyő, akác és szürkenyár természetes elegye Ácson,
a Harkály erdőrészben*

ket hajthatnak végre megfelelő fafajokkal és azok szakszerű elegyítésével. Mivel a jelenlegi munka is még elsősorban homokkopár jellegű területeken folyik, elengedhetetlenül fontos és szükséges a telepítések tervezése előtt egyrészt a növénytársulás, másrészt a talaj megvizsgálása és ezek eredménye alapján a fafajok és azok elegyarányának szakszerű megválasztása, a kivitelezés helyes megtervezése.

A sok helyen végzett növénytársulási és talajvizsgálatból itt csak két jellemző és elég gyakran előforduló típust kívánok ismertetni.

1. Ölbői erdő Mihályháza-i részen. Buckás terület, hosszan elnyúlt lankás hajlat, közép magas fekvésben.

Talajjellemző növények: *Festuca vaginata* és *Festuca pseudovina* asszociáció keveréke, szárazságra valló elemekkel. (*Koeleria gracilis*, *Euphorbia gerardiana*.) Erősen legeltetett terület.

Talajszelvény leírás: A szelvényben kétszintes mezőségi talaj alatt eltemetett három szintes barna föld jelentkezik.

0—20 cm humuszos szint, 20—30 cm átmenet, 30—65 cm sárgásszürke homok, 65—105 cm szürkés-barna humuszos szint, 105—130 cm barna homok,

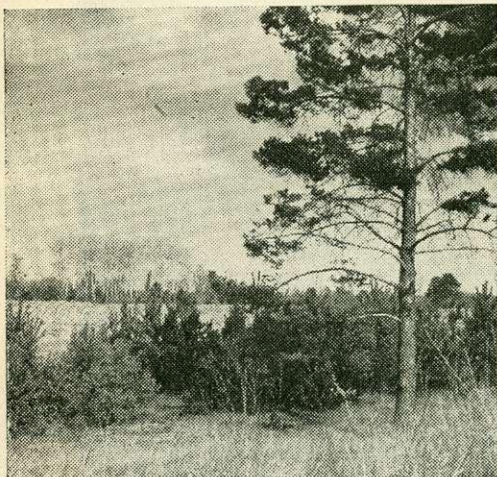
130—150 cm (gödörfenék) sárgás-szürke homok. A szelvény 30 cm-nél mélyebben meszes, az eltemetett, barna föld szintjei is meszesek. Talajvíznek a gödörfenéken nyoma nincs.

2. Ölbői erdő, ölbőpusztai részen: buckatető, volt legelő.

Talajjellemző növények: mint fent.

Talajszelvény leírás: 0—35 cm szürkésbarna, humuszos szint, 35—40 cm átmenet sárgásszürkés homokba, mely utóbbi a 120 cm mély gödörfenékig tart. A szelvény 20 cm mélységig egy százalékban aluli meszet tartalmaz, vagy mészmentes. Szódát nem tartalmaz. Vizes pH 0—10 cm között 7,2. Az alsó, szürkés homok kevés csillámpikkelyt tartalmaz. Talajvíznek a gödörfenéken még nincsen nyoma.

Míg az 1. alatt ismertetett talajon főleg az erdeifenyő és kísérfenyőnek 40 százalékban lombfák (szürke-fehérfenyő, celtis, akác), addig a 2. alatt ismertetett talajon első-

Erdeifenyő természetes újulattal silány homokon, háttérben 15 éves szürkenyárcsoport (Ács, Harkályerdő). — Ugyanott hároméves feketefenyő ültetés

sorban a feketefenyő és 40 százalékban ugyancsak a fentebb említett lombfák — akác kivételével — telepítése járhat eredménnyel.

Tölgyeknek a telepítése csak mélyfekvésben, üde körülmények között jöhet ezeken a helyeken szóba, feltétlen töltelékkel (juhar, hárs). Komoly jelentőséget kell tulajdonítanunk azonban a vöröstölgynek, az erdeifenyővel csoportos elegyítése feltétlen kielégítő, jó eredményre vezethet.

A cser bizonyos százaléku elegyítése a buckatetők kivételével mindenütt indokolt.

Mivel jelenleg erdőgazdasági kezelésben és tulajdonban általában a terület legszegényebb talajai vannak, a legtermékenyebb elegyarány állapot az egész területen az alábbi lehet:

tölgyfélék	20% (ezen belül ksT 5%, vT 10%, Cs 5%),
akác	10%,
feketefenyő	15%,
erdeifenyő	15%,
hazai nyárok	15% (fehér-szürke- és fekete),
töltelék	25% (celtis, vadvörte, kjuhar, mezeijuhar, ezüst- és kislevelű hárs, vadvörte, gledicsia v. bor nyír).

Cserjeszintbe szóbajöhetnek a területen őshonosan megtalálható fajok: ezüstfa, közönséges boróka, ámorfa, sóskaborbolya, galagonya, orgona, bodza és meggyfélék.

A telepítés többféle lehet:

A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy nem mindenütt és nem minden körülmények között indokolt és célszerű a teljes talajelőkészítés, de legrosszabb viszonyaink mellett a 40 cm-es őszi mélyszántást követő egy évig tartó zöldtrágyázás, majd újabb mélyszántást követő kora tavaszi telepítés vezet jó eredményhez.

Közepes viszonyok mellett kielégítő jó eredményre vezet a tájegységen belül régóta alkalmazott barázdás, illetve pásztás talajelőkészítés; ennek gépesített, olcsó kivitelezési módja a pásztahúzó eke újítás bevezetésével megoldott. A pásztahúzó eke 50 cm szélességben 6—8 cm mélységben lehántja a laza gyökérszövetű gyeptéglát, azt kétoldalra kidobja és felfordítja. Ezzel egyrészt biztosított a pászta gyomtalanossága és szellőzőttsége, hőkatlanok keletkezése kizárt, másrészt a kifordított gyeptéglában levő gyökerek kiszáradnak, az alattuk levők befüllednek és így a gyomosodás erősen akadályozott. Az e módon történt talajelőkészítés utáni ápolás-kapálás egyszerű és olcsó.

Az ültetés iskolázott fenyőcsemeték használata esetén feltétlen gödrös, míg magái fenyő- és lomb csemeték esetén ékásával történik. Több éves értékelések alapján ezeken a területeinken az átlagos megeredés 85—90, míg az eredmény 70—75 százalék.

Feltétlenül értékelésre vár az a kérdés, hogy a hazai nyár esetleges árnyaló előtelepítése tág hálózaton vezethet-e jelentős eredményre fenyőtelepítéseink megvédésénél? A tájegységen belül ezt a módszert már alkalmazták, de sajnos kontrollterületet nem hagytak s így értékelésre nincs mód. Ez évben feltétlenül beállítunk megfelelő kísérletet és ehhez ezúton is kérem az ERTI támogatását. Vitatható kérdés ugyanis, vajon a diffúz árnyék és a szélvédelem elég kedvező hatással van-e a fenyőtelepítéseinkre és nem jelent-e nagyobb veszteséget az amúgy is kevés nedvességnek a védőállomány által felhasznált és fogyasztott mennyisége. Tudomásom szerint a Német Demokratikus Köztársaságban végeztek ez irányban alapos kísérleteket és értékelték is azokat, ezek eredményeképpen a védőállomány nélküli telepítéseket ajánlják. Célszerűnek látszik ezt a kérdést hazai viszonyainkra mielőbb megnyugtatóan tisztázni.

A tájegységen belül — legalábbis a jelen körülmények között — természetes felújításra mód nincsen. Igaz ugyan, hogy a meglevő tölgycsoportokban, a hazai (szürke-fehér) nyár, erdeifenyő, nyír, celtis egyedek és csoportok körül és azok alatt elszórtan, vagy csoportosan jelentkezik természetes újulat, de ez területileg olyan csekély, hogy számolni ezzel nem lehet.

Igy 99 százalékban mesterséges felújításról és telepítésről kell beszélnünk és fenyőtelepítés esetén lehetőleg iskolázott, vagy nem túl sűrűn nevelt, mély gyökérszövetű, jó törzs-gyökérárányú, lombfáknál is erőteljes, lehetőleg 2 éves csemetéket ültessünk. Célszerű a tölgyféléknek makkal történő telepítése, de ugyanez áll a bőven termő cserjeféléknél is. Fenyőnek magvetéssel történő telepítése véleményem szerint az ápolás nehézsége és költségessége miatt nem jöhet szóba, kísérletképpen mindenesetre célszerű lesz kipróbálni és a munkamódszert kikísérletezni.

Az eddiginél még nagyobb súlyt kell helyezni a magtermő állományok, csoportok és egyedek kijelölésére, termésük maradéktalan begyűjtésére és a tájegységen belül létesített csemetekertekben történő csemetenevelésre és a tájegységi csemeté-önellátásra.

Ehhez mind a győri, mind a tatabányai erdőgazdaság már rendelkezik megfelelően jó és elég nagy területű, részben öntözhető csemetekertekkel és mind a fenyő, mind a hazai nyár csemetenevelésének kérdése megoldott.

Elsőrendű jelentőséget kell a tájegységen belül tulajdonítanunk az országfásításnak, hiszen egyrészt a fában szegény vidék tűzifa és szerfaellátása, másrészt pedig a mezőgazdasági többtermelés, a szél erejének megtörésén keresztül talajvédelem húzza alá ennek elengedhetetlen szükségszerűségét.

Tárgyilagosan megítélve ezt a kérdést, be kell vallani, hogy az országfásítás kérdésének legalább megközelítően kielégítő megoldására még az utóbbi években sem volt elég energiánk és így az eddigi, azért máris jelentős munkánkat inkább a sablonszerűség, mint a részletes és alapos tervezés jellemzi.

Ennek oka elsősorban az, hogy mindeddig még a szocialista mezőgazdasági szektorok sem látták be valamennyien az országfásítás szükségességét, annak hatalmas jelentőségét, s még hosszú, fáradtságos meggyőző munkára van szükség. Nehezíti eredményes munkánkat továbbá az, hogy a mezőgazdasági vidék embere az erdőtelepítésben még ma is a művelhető terület csökkenését, majd pedig legeltetési, mi-

előbbi faanyagnyerési lehetőséget lát, lényegtelennek tartja az erdő ápolását, annak érdekében áldozat vállalására nem hajlandó, egyszerűen: nem szívügye.

A 1040/1954. sz. M. T. határozat szellemében célul tűztük ki, hogy a fejlesztési időszak alatt felkutatjuk és összeírjuk a tájegységen belül állandó mezőgazdasági művelésre, üzemeltetésre nem alkalmas területeket, azok fásítását részleteiben megtervezzük, a szükséges anyagot ehhez folyamatosan biztosítjuk és minden erőnkkel azon leszünk, hogy a fejlesztési időszak végére a tájegységen belül az eddigi fásítások tökéletes pótlásán és ápolásán túlmenően további 1000 ha új telepítést hajtsunk végre. Elengedhetetlenül szükséges és lényeges feladat, hogy az állattenyésztés érdekében az amúgyis rossz legelők fásításáról gondoskodjunk és már a fejlesztési időszak alatt is minél több szocialista szektornál ún. szakaszos legelőterületek fá-

Ékásos erdősítés pásztahúzó ekével előkészített homoktalajon

sítását hajtsuk végre. Gondoskodunk a belterületek, utak, dülők, vasútvonalak, anyagárhok stb. további fásításáról.

Fejlesztési tervünkben magunkra kötelezően előírtuk az eddigi sablonok helyett részletes talajvizsgálatokon alapuló erdősáv-típusok szakszerű megtervezését és a fejlesztési időszak alatti fásítások oly értelmű kivitelezését, hogy azok később magjai, kiindulópontjai lehessenek további és a tájegység egészét érintő mezővédő fásításoknak. Mivel a tájegységen belül erdőgazdasági kezelésben jelentéktelen olyan terület van birtokunkban, ahol ipari akácost, nyárást létesíthetnénk, viszont az iparvidék közelsége ezek szükségességét döntően igazolja, elsősorban az országfásításon belül kell ezt a kérdést eredményesen és megnyugtatóan megoldanunk. És éppen ezért, mivel országfásításra sokkal jobb talajú területek jönnek számba, mint amelyek erdőgazdasági kezelésben, tulajdonban vannak, így lényegesen jobb, értékeesebb fafajösszetételt biztosíthatunk e téren és a gyorsannövő fajok, elsősorban az akác és nemesnyárok telepítése jelentősen előtérbe kerül.

Eddigi ismereteink alapján országfásításunknál nagyjából az alábbi elegyarányt alakítható ki:

tölgyek	—	—	—	—	—	—	—	—	20%,
akác	—	—	—	—	—	—	—	—	25%,
ffenyő	—	—	—	—	—	—	—	—	15%,
efenyő	—	—	—	—	—	—	—	—	10%,
nemesnyárok	—	—	—	—	—	—	—	—	15%,
hazai-nyárok	—	—	—	—	—	—	—	—	5%,
töltelék	—	—	—	—	—	—	—	—	20%.

Célszerűtlen volna nem érinteni a tájegységen belül nagy jelentőségű *vadtenyésztési kérdést*. A mezőgazdasági jellegből kifolyóan természetesen csak apróvadtenyésztésről lehet szó, a kérdés azonban sajnos eléggé elhanyagolt. A fátlanság, a vadbúvóhelyek hiánya, az ezekben végrehajtott háborús pusztítások, a dúvad megengedhetetlen elszaporodása pillanatnyilag ugyan mindmegannyi nehézséget jelentenek, de a fásítások felfutásával párhuzamosan az értékes apróvad elterjesztésének; korszerű vadgazdálkodási területek berendezésének igen nagy jelentőséget kell tulajdonítani, egyrészt a dolgozók sportja, szórakozása, de nem kevésbé, a dolgozók hűselltatása és a vadexport népgazdasági jelentősége érdekében. Nem szabad elhallgatni azt a beigazolt tény sem, hogy a *fácántenyésztés milyen jelentős segítséget nyújt erdész munkánkban az egyik legnagyobb ellenségünk: a pajor károsításának leküzdésében*.

Összefoglalva és végezetül: a szocialista erdész társadalom egyik nagy feladata, hogy a *fejlesztési határozat szellemében a kisalföldi homokon felszámolja a népgazdaság anyagi és erkölcsi támogatásával a múlt bűneit, új erdők, mezővédő fásítások telepítésével jelentősen emelje e tájegység erdősültségi százalékát, az adott lehetőségeket kihasználva segítse a mezőgazdasági többtermelést, a rontott erdők folyamatos és minél nagyobb ütemű átalakításával pedig vívjon eredményes harcot a bővített újratermelés érdekében*.

Főiskolánk és az erdei vasutak

FÜLÖPP ZOLTÁN

az OEF vasutügyi előadója

Minden iskola nyomot hagy a tanulóban, az ott tanultak formálják egyéniségét és elkísérik egy életen át. A közösség szempontjából különösen a szakmai iskolák munkája fontos, mert ez közvetlenül hat a termelő munkára, s érvényesül az egyén munkáján keresztül a népgazdaságban. Nem közömbös ezért az, hogy szakiskoláink miként töltik be szerepüket.

Mint a soproni Erdőmérnöki Főiskola egykori hallgatója mindig a legnagyobb tisztelettel és szeretettel gondolok vissza arra az intézményre, amely megtanított az erdő szeretete mellett az egyes erdőgazdasági munkák megfelelő értékelésére is. Ez a tisztelet és szeretet indít most is arra, hogy felhívjam a figyelmet Főiskolánk jelenlegi munkájában meglátott hiányosságra.

Az erdei vasutak ügyéről van szó.

Harminckét éve dolgozom az erdei vasutaknál. Érthető, ha elsősorban ezen keresztül figyelem Főiskolánk működését, melynek eredményét munkámban nap mint nap közvetlenül lemérhetem. Súlyosan érzem, hogy Főiskolánk kevés vasutas-erdőmérnököt adott eddig az erdőgazdaságnak. Nem tervező, vagy építő vasutasra gondolok itt, hanem vasútüzemvezető erdőmérnökre. *Harminchárom vasútüzemünk van a jelenben, s ezeket csak három helyen tudtuk erdőmérnök kezébe tenni* azért, mert erre nem volt több jelentkező. A főiskolai oktatás vagy tervező mérnököt nevelt, vagy építőt — a meglévő vasutak sorsa, élete és főleg az erdőgazdasági munkákban betöltött szerepe a sok egyéb között elveszett. A vasút és út harcának kérdésében kimerült minden érdeklődési tartalékerő. Pedig ma, amikor az erdők termésének csaknem harmadát erdei vasutak szállítják le, nem nélkülözhetjük azokat a szakképzett vasútüzemi mérnököket, akiknek kinevelése nagyrészt a Főiskola feladata. Minden évben két-három olyan erdőmérnökre van szükségünk, aki a vasútüzem menetével elméletileg és gyakorlatilag tisztában van.

Az oktatási hiba nem mai keletű. Visszanézve saját életpályámra, azt látom, hogy az erdei vasutak terén elkövetett első baklövéseimet a nagyon is szerény tudás miatt követtem el, amit a vasutas pályára magammal hoztam. Igaz, hogy a jelenlegi erdei vasutaink javarésze az első világháború után létesült. Állami területen csak Lillafüreden és Galgamácsán. Utóbbi javarészt kőszállításra volt berendezve és hamarosan meg is szűnt. A magánerdők kitermelői az általuk létesített vasutak üzemelését pillanatnyi költségkimelés érdekében nem erdőmérnökre bízták. Vasútüzemi mérnökre így kevés szükség volt. Ma azonban, a rendszeres és nagymértékű vasúti szállítás nem nélkülözheti a vasútüzemvezető erdőmérnököket.

Ne csak vasúttervező mérnököket neveljen a Főiskola, hanem elsősorban vasútüzemet irányító, vasútüzemi munkát ellátó vagy ellenőrző mérnököt. Nem lehet jó